

GF-120 NF Naturalyte® ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ

ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਿਹਤ ਖਤਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਫ਼ਤਰ (Office of Environmental Health Hazard Assessment),
CalEPA ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਸ: GF-120 NF Naturalyte® ਕੀ ਹੈ?

ਜ: GF-120 NF Naturalyte® ਇੱਕ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਉਤਪਾਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੀਚੇ ਵਾਲੇ ਕੀਟਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਿਨੋਸੈਡ (Spinosad) ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਚੋਗੇ ਦੀ ਸਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਣੂ, ਸੈਕਰੋਪੋਲੀਸਪੋਰਾ ਸਪੀਨੋਸਾ (*Saccaropolyspora spinosa*) ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਇਸਨੂੰ “ਗੈਰ-ਸਿੰਥੇਟਿਕ” ਜਾਂ ਜੈਵਿਕ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। GF-120 NF Naturalyte® ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਕ੍ਰਮਣਕਾਰੀ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਭਾਗ (California Department of Food and Agriculture) (CDFA) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ GF-120 NF Naturalyte® ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਹੈਂਡ-ਸਪ੍ਰੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਵੀਡੀਓ ਦੇਖੋ: *ਸਪਿਨੋਸੈਡ: ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਲ ਮੱਖੀਆਂ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਕੀਟ ਉਪਚਾਰ (Spinosad: Organic Pest Treatment for Exotic Fruit Flies* <https://www.cdffa.ca.gov/plant/videos/spinosad/>)

ਸ: ਸਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਜ: ਜਦੋਂ ਕੀੜੇ ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਨਸਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤੇਜਿਤ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੀੜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਦਾ ਸਤਨਧਾਰੀ ਤੰਤੂ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਖੁਰਾਕਾਂ ਤੇ ਵੀ।

ਸ: ਸੰਘੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਜ: ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਅਮਰੀਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ (US Environmental Protection Agency) ਦੀਆਂ “ਘੱਟ ਹੋਏ ਜੋਖਮ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ” ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਖੇਤੀ ਵਿਭਾਗ (US Department of Agriculture) (USDA), ਜੈਵਿਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਪਿਨੋਸੈਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਸਿੰਥੇਟਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਪੱਧਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ: ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ?

ਜ: ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਜੋਖਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ GF-120 NF Naturalyte® ਲੇਬਲ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ | ਚਮੜੀ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਖੁਰਾਕਾਂ ਸਤਨਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾਪਨ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨਾਂ, DNA ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਗਾੜ੍ਹਪਣ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਲਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਮੜੀ ਦੇ ਸੰਵੇਦੀ ਰਿਐਕਸ਼ਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੀ ਟੈਸਟ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰਮੇਟਾਇਟਸ ਐਲਰਜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ |

ਸ: GF-120 NF Naturalyte® ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਜ: ਜੈਵਿਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਾਂਗ, GF-120 NF Naturalyte® ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ “ਮਾਮੂਲੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ” ਦੀ USDA ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੇ ਉੱਚ ਗਾੜ੍ਹਪਣ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਸਨੇ ਚਮੜੀ ਜਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਲਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੇ ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਐਕਸਪੋਜਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ: ਪੌਦਿਆਂ ਤੇ GF-120 NF Naturalyte® ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਜ: ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਕਿਰਿਆ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਪਿਨੇਸੈਡ, ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਤ੍ਹਾ ਤੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਪੌਦੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦੀ। ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਵੀ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪਿਨੇਸੈਡ ਉਪਰਲੀ ਮਿੱਟੀ ਤੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਅੰਸ਼ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧੁੱਪ ਜਾਂ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ: ਲੋਕ GF-120 NF Naturalyte® ਨਾਲ ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜ: ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਯਾਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੋ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾ ਖੇਡਣ ਦਿਓ। ਉਪਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਡਣ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਲਵੋ। ਜੇਕਰ ਸੰਪਰਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋ ਲਵੋ। CDFA ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।

GF-120 NF Naturalyte® ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ

ਸ: ਕੀ ਮੈਂ GF-120 NF Naturalyte® ਨਾਲ ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਜ: ਹਾਂ, GF-120 NF Naturalyte® ਦੇ ਸੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (4 ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ) ਪੈਦਾਵਾਰ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਧਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਜਾਂ ਪਕਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧੋ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ: ਜੇਕਰ GF-120 NF Naturalyte® ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਬੀਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜ: ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਜ਼ਹਿਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (California Poison Control System) ਦੀ ਹੋਟਲਾਈਨ (800) 222-1222 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੋ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

Invasive Species Program^{[P]_{SEP}}
Office of Environmental Health Hazard Assessment
California Environmental Protection Agency

1001 I Street, P.O. Box 4010
Sacramento, CA 95812
ਫੋਨ: (916) 327-7319

1515 Clay St., 16th Floor
Oakland, CA 94612
(510) 622-3170

ਈਮੇਲ: pesticides@oehha.ca.gov

ਦਸੰਬਰ 2016